

NOTAT

MÅLING AF INKLUSION SURVEY 2015

STEEN BENGTSSON

KØBENHAVN 2016

MÅLING AF INKLUSION
SURVEY 2015
Afdelingsleder: Kræn Blume Jensen
Afdelingen for Socialpolitik og Velfærd

© 2016 SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd

SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd
Herluf Trolles Gade 11
1052 København K
Tlf. 33 48 08 00
sfi@sfi.dk
www.sfi.dk

SFI's publikationer kan frit citeres med tydelig angivelse af kilden.

SFI-notater skal danne grundlag for en faglig diskussion. SFI-notater er foreløbige resultater, og læseren bør derfor være opmærksom på, at de endelige resultater og fortolkninger fra projektet vil kunne afvige fra notatet.

INDHOLD

1	SAMMENFATNING	5
	Uddannelse	5
	Beskæftigelse	6
	Deltagelse	7
2	METODE OG DATAGRUNDLAG	9
	Inklusionsmåling	9
	Måling af inklusion på handicapområdet	10
	Datagrundlaget – SHILD	11
3	MÅLGRUPPEN	13
	Aldersfordeling for grupperne	13
	Kønsfordeling på grupperne	14
4	UDDANNELSE	17
5	BESKÆFTIGELSE	21
	Udvikling i beskæftigelse 2012-2015	23

6	MEDBORGERSKAB OG SAMFUNDSDELTAGELSE	27
	Udvikling i deltagelse 2012-2015	30
	BILAG	37
	Bilag 1 Bilagstabeller	37
	LITTERATUR	43

SAMMENFATNING

Måling af inklusion er en undersøgelse, der foretages hvert andet år. Målingen belyser udvikling for personer på handicap på følgende områder:

- Uddannelse
- Beskæftigelse
- Samfundsdeltagelse.

Kapitel 1 indeholder de første resultater af måling, som bygger på mere end et øjebliksbillede. Grundlaget for at foretage måling af inklusion beskrives nærmere i kapitel 2. Resultaterne må dog læses i lyset af, at måling af inklusion endnu er i en startfase, hvor der skal samles erfaringer.

Den første af de grupper, som måling af inklusion følger i 2015, består af personer, som ikke har fysisk handicap. Denne gruppe er den største, idet 74 pct. af befolkningen i 2012 ikke rapporterer fysisk handicap. Den anden gruppe består af personer, som har et mindre fysisk handicap. Denne gruppe er den næststørste, idet 17 pct. af befolkningen i 2012 rapporterer et mindre fysisk handicap. Den tredje gruppe består af personer med større fysiske handicap. Denne gruppe er den mindste af de tre grupper, idet 9 pct. af befolkningen i 2012 rapporterer et større fysisk handicap.

UDDANNELSE

Inden for uddannelse og beskæftigelse har Danmark ført en aktiv politik, der har søgt at inkludere mennesker med handicap.

Sammenligner vi uddannelsesniveaut ved hjælp af datasættet SHILD 2012 og inklusionsmåling 2015, finder vi en parallel udvikling mellem mennesker med handicap og den øvrige befolkning. Andelen med folkeskole som højeste uddannelse falder med 3-4 procentpoint, og andelen, der har videregående uddannelse, stiger med 4-9 procentpoint fra 2012 til 2015. Begge sammenligninger viser, helt parallelt, et højere uddannelsesniveau i 2015 for alle tre grupper.

For gruppen af personer i alderen 25-34 år ser vi, at gruppen med større fysiske handicap har mindre uddannelse end de øvrige grupper, mens der ikke er så stor forskel mellem grupperne med mindre fysiske handicap og uden fysiske handicap.

For gruppen af 35-64-årige ser vi ligeledes et uddannelsesniveau for gruppen af personer med et stort fysisk handicap, som er lavere end det, vi finder for grupperne med et mindre eller uden fysisk handicap.

Der er sket en stigning i antallet af mennesker med mindre fysiske handicap, som får en mellemlang eller lang videregående uddannelse. Forskellen er på knap 9 procentpoint mere i 2015-undersøgelsen set i forhold til 2012. Denne forskel er signifikant.

BESKÆFTIGELSE

For området beskæftigelse må man også forvente en parallel udvikling mellem mennesker med handicap og den øvrige befolkning. SFI begyndte i 2002 en måling af handicap og beskæftigelse på basis af undersøgelser på størrelse med SHILD. Anledningen var, at den daværende regering gennemførte en aktiv beskæftigelsespolitik på området handicap, som den ville have målt resultaterne af. Beskæftigelsen har været fulgt tæt siden, og det entydige resultat af disse undersøgelser er, at der sker en italesættelse af området i den forstand, at ordninger bliver mere kendt og benyttet, og medarbejdere og kolleger med handicap bliver mere og mere accepteret, samtidig med at vi ser en parallel udvikling af selve beskæftigelsen for mennesker med og uden handicap.

Udviklingen 2012-2015 er for hele gruppen 18-64 år sådan, at flere mennesker uden fysisk handicap og flere mennesker med mindre fysiske handicap er kommet i beskæftigelse. Forskellen for de to grupper er på henholdsvis 5 og 6 procentpoint. Derimod er beskæftigelsen den samme for gruppen med større fysiske handicap. Den ser således ikke ud til at have fået del i opsvinget. Vi ser den samme udvikling for den yngre og den ældre del af gruppen, men her bliver datagrundlaget for lille til, at der kan konstateres nogen signifikant udvikling. For gruppen på 35-64 år med mindre fysiske handicap kommer fremgangen i beskæftigelse dog i nærheden af signifikans på 5-procents-niveaut.

Arbejdstiden er i gennemsnit 38 timer om ugen, ligesom det blev fundet i Inklusionsmåling 2012. For gruppen med mindre fysiske handicap er den uforandret 37 timer, og for gruppen med større fysiske handicap er den faldet fra 32 til 30 timer.

DELTAGELSE

Inklusionsmålingen ser også på, hvordan mennesker med handicap indgår socialt i samfundet. I denne inklusionsmåling har vi både set på deltagelse på det nære plan, på det uformelle plan og på det formelle plan.

Deltagelse på det nære plan er en af de dimensioner, der er taget med i inklusionsmålingen. Baggrunden for dette er, at mennesker med fysisk handicap ser mindre til familie og venner, end andre mennesker gør. Forskellen er 8 procentpoint mellem gruppen med større fysiske handicap og gruppen uden handicap, både når det drejer sig om, hvor stor en del af gruppen der ser familien ugentligt, og når det drejer sig om, hvor stor en del af gruppen der ser venner ugentligt.

På det nære plan ser vi en udvikling af en størrelse, som er signifikant. Den gælder mennesker med større fysiske handicap, som i 2015 ser familie og venner i mindre omfang, end det var tilfældet i 2012. Både for familie og for venner er nedgangen på 6 procentpoint. Derimod ser vi ingen tilsvarende udvikling for mennesker med mindre fysiske handicap. Det viser sig desuden ved opdeling i undergrupper, at denne udvikling gælder begge køn, men at der er en forskel i forhold til alder. Det er kun den ældre del af gruppen med større fysiske handicap, der ser mindre til familie og venner. For de yngre ses ingen forskel.

Når det gælder deltagelse ude i samfundet, gør handicap en stor forskel for nogle former for deltagelse. Således deltager 22 pct. af respondenterne med større fysiske handicap i kulturarrangementer mindst månedligt, mod 44 pct. for hele befolkningen. Denne forskel genfindes i svagere grad for respondenter med mindre fysiske handicap. Der kan imidlertid ikke konstateres nogen signifikant udvikling i disse størrelser.

Naturligt nok er grupperne med fysisk handicap i stort omfang med i handicaporganisationer. Mens kun 3 pct. af gruppen uden fysisk handicap er med i en handicaporganisation, så er 9 pct. af gruppen med mindre fysiske handicap og 21 pct. af gruppen med større fysiske handicap medlem af en organisation af mennesker med handicap.

Alt i alt peger inklusionsmåling 2015 således på, at der muligvis er kommet nye barrierer for deltagelsen for mennesker med større fysiske handicap, mens vi ikke kan se nogen udvikling for gruppen med mindre fysiske handicap, som adskiller sig fra den generelle udvikling i samfundet.

METODE OG DATAGRUNDLAG

INKLUSIONSMÅLING

Denne inklusionsmåling bygger på levevilkårsundersøgelsen SHILD (Survey of Health, Impairment and Disability), som er foretaget første gang i 2012 og bliver gentaget i 2016. SHILD skal have panelform, og det er planlagt at fortsætte SHILD med en undersøgelse (bølge) hvert fjerde år. SHILD skal dække befolkningen mellem 16 og 64 år. Ved hver bølge skal der således tilføjes fire nye årgange, samtidig med at der skal suppleres op i de gamle i forhold til bortfaldet.

For at få data til inklusionsmåling hyppigere end hvert fjerde år er det planlagt at supplere SHILD bølgerne med særlige undersøgelser, der bliver foretaget ind imellem. Til dem benyttes bl.a. et udvalg af 500 personer uden fysisk handicap, 500 personer med mindre fysiske handicap og 500 personer med større fysiske handicap, som dette blev angivet ved den umiddelbart forudgående SHILD bølge. Til denne rapport er benyttet den første af disse midtvejsundersøgelser, og der er sammenlignet med den seneste SHILD undersøgelse, SHILD 2012.

Der er ikke erfaring med at benytte et udvalg af et udvalg til denne type temperaturmåling, ligesom der heller ikke endnu har været foretaget bortfaldsanalyser af SHILD. Det er derfor vanskeligt at sige, hvordan sådanne resultater skal tolkes og testes. Resultaterne fra 2012 og 2015 er her testet som udfald fra to uafhængige binomialfordelinger. Denne test forudsætter, at der ikke er systematisk skævhed som følge af forskelligt bortfald i de to undersøgelser.

Vi forventer, at nogle grupper er underrepræsenteret her, men det er vanskeligt at sige, hvor store de er, og hvilken betydning, det har for resultatet. En gruppe, vi godt kan regne med er underrepræsenteret,

er mennesker med udviklingshæmning. Men i den forbindelse må man tænke på, at de fleste ting, som denne måling belyser, heller ikke er relevant for denne gruppe.

Inklusionsmåling er noget nyt, som man ser dukke op også i de omgivende lande. Det vil i hvert fald for en tid have karakter af forsøg, hvor det handler om at komme frem til den mest retvisende form. Det er til gavn for vores forskning på området, at vi også her i landet er med i denne fase.

MÅLING AF INKLUSION PÅ HANDICAPOMRÅDET

Målingen af inklusion på handicapområdet har fokus på følgende emner:

- Uddannelse
- Beskæftigelse
- Medborgerskab og deltagelse i samfundet.

SHILD benytter et subjektivt handicapbegreb, idet respondenterne bliver bedt om at besvare spørgsmålet: ”Har du et længerevarende fysisk helbredsproblem eller handicap?”. Ved gennemførelsen af SHILD blev det vurderet, at dette mål giver et godt billede af alle typer handicap. Det blev fravalgt at benytte et funktionsmål som udgangspunkt for analyser i almindelighed, idet et sådant ville udelade en række former for funktionsnedsættelser.

Undersøgelsen omfatter voksne personer mellem 18 og 64 år. Undersøgelsen henvender sig til et tilfældigt udvalg af personer, men deltagelse forudsætter, at respondenterne er i stand til at svare på spørgeskemaundersøgelser. Mennesker med en vis grad af udviklingshæmning vil sandsynligvis være underrepræsenteret. SHILD har dog registreret svar fra en mindre gruppe mennesker, der angiver deres største handicap som udviklingshæmning.

Endelig skal det bemærkes, at handicap i denne undersøgelse forstås som fysisk handicap. FN's handicapkonvention opererer med et bredere handicapbegreb og betragter således også en sindslidelse som et handicap. Måling af inklusion har valgt et mere snævert begreb, hvor sindslidelse ikke indgår. Gruppen af mennesker med udviklingshæmning vil blive belyst med supplerende analyser, når datagrundlaget er tilstrækkeligt – bl.a. via de kommunale serviceindikatorer.

DATAGRUNDLAGET – SHILD

Analyserne i denne måling er baseret på et nyt datamateriale indsamlet i 2015 med 2.424 respondenter fra Levevilkårsundersøgelsen SHILD – Survey of Health, Impairment and Living Conditions in Denmark – 2012, som kortlægger og beskriver handicap.¹ 2.103 af disse var i aldersgruppen 18-64 år.

Interviewet fra 2015 er stratificeret ud fra følgende strata: mennesker uden fysisk handicap, mennesker med et lille fysisk handicap og mennesker med et stort fysisk handicap i henhold til besvarelsen fra SHILD 2012. Inklusionsmåling 2015, som giver 2015-resultaterne i dette notat, bygger på de 2.103 af respondenterne, som er 18-64 år.

1. Stikprøven til undersøgelsen i 2012 er trukket fra CPR-registret og omfatter 32.810 tilfældigt udvalgte personer i alderen 16-64 år. Danmarks Statistiks Interviewservice har stået for indsamlingen fra oktober 2012 frem til februar 2013. Der var en svarprocent på 57,8, hvilket svarer til 18.957 opnåede interview, hvoraf 15.292 (81 pct.) er webbemsvarelser, og 3.665 (19 pct.) er telefoninterview.

MÅLGRUPPEN

Tabel 3.1 viser størrelsen på de grupper, som måling af inklusion følger i 2015. Den første gruppe består af personer, som ikke har fysisk handicap. Denne gruppe er den største gruppe, idet 74 pct. af befolkningen i 2012 ikke rapporterer fysisk handicap. Den anden gruppe består af personer, som har et mindre fysisk handicap. Denne gruppe er den næststørste, idet 17 pct. af befolkningen i 2012 rapporterer et mindre fysisk handicap. Den tredje gruppe består af personer med større fysiske handicap, hvor 9 pct. af befolkningen i 2012 rapporterer et større fysisk handicap.

TABEL 3.1

Størrelsen på de definerede grupper af 18-64-årige. Procent og antal.

	Andel af stikprøven	Antal i stikprøven	Estimeret andel af alle på 18-64 år	Estimeret antal i alle på 18-64 år
Personer uden fysisk handicap	34,4	723	74,4	2.576.270
Personer med mindre fysiske handicap	32,3	679	16,7	578.276
Personer med større fysiske handicap	33,3	701	8,9	308.183

Kilde: Inklusionsmåling 2015. N = 2.103. Antal på 18-64 år i sidste kvartal af 2015 er 3.462.728 personer.

ALDERSFORDELING FOR GRUPPERNE

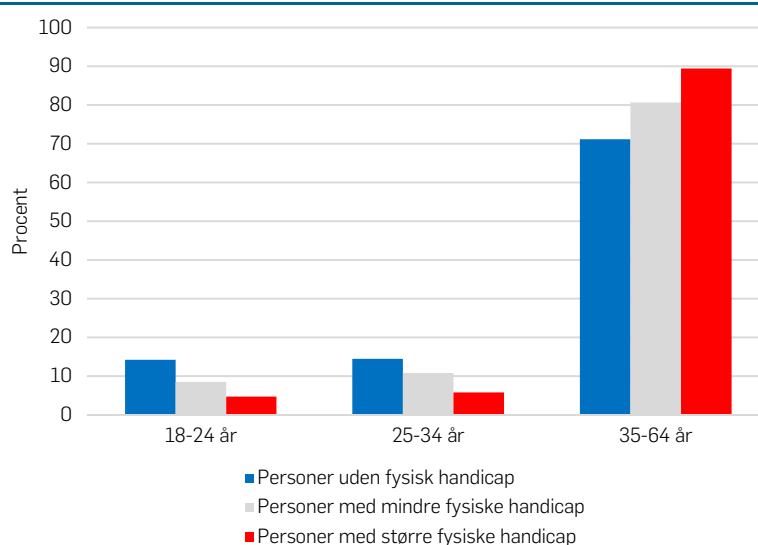
Nogle få mennesker bliver født med fysiske handicap, men det er mere almindeligt, at fysiske handicap opstår med alderen, og der sker ofte en forværring af et fysisk handicap med alderen. Derfor viser figur 3.1, at gruppen uden fysisk handicap som helhed er yngre end gruppen med et

lille fysisk handicap, som igen som helhed er yngre end gruppen med et stort fysisk handicap.

I udvalget er de tre grupper lige store. I de yngre aldersgrupper, 18-24 år og 25-34 år, som er vist på figur 3.1, fylder gruppen uden fysisk handicap mest, men i de ældre aldersgrupper 35-64 år fylder gruppen med et stort fysisk handicap mest.

FIGUR 3.1

Aldersfordeling for personer uden fysisk handicap, personer med mindre fysiske handicap og personer med større fysiske handicap. Procent.

Anm.: N = henholdsvis 194, 219, 1690.
Kilde: Inklusionsmåling 2015.

Inklusionsmåling 2012 bragte ikke resultater for gruppen uden fysisk handicap, men angav i stedet hele populationen, såvel mennesker med som mennesker uden fysisk handicap. Når dette tages i betragtning, afviger billedet, som figur 3.1 viser, ikke fra det tilsvarende billede i den første Inklusionsmåling 2013², figur 1.3.

KØNSFORDELING PÅ GRUPPERNE

Tabel 3.2 og figur 3.2 viser kønsfordelingen for grupperne i denne måling³. Der er flest kvinder i alle grupper. Denne skævhed er forventelig,

2. Damgaard, M. & S. Bengtsson (2015): *Måling af inklusion. Survey*. København: SFI Notat.

3. Køn og alder fremgår af personnummer, og fordelingerne efter køn og alder har derfor kunnet foretages for hele bruttoudvalget på 2.103 af de personer mellem 18 og 64 år fra SHILD 2012, der har været søgt kontaktet for at nå til det ønskede antal respondenter i Inklusionsmåling 2015.

fordi der har været en højere svarprocent for kvinder end for mænd i SHILD, som udvalget til målingen er taget fra. I grupperne med fysisk handicap er der dog lidt flere kvinder end i gruppen uden fysisk handicap. Dette er ligeledes forventeligt, idet SHILD rapporterer en større andel kvinder end mænd med fysisk handicap.

TABEL 3.2

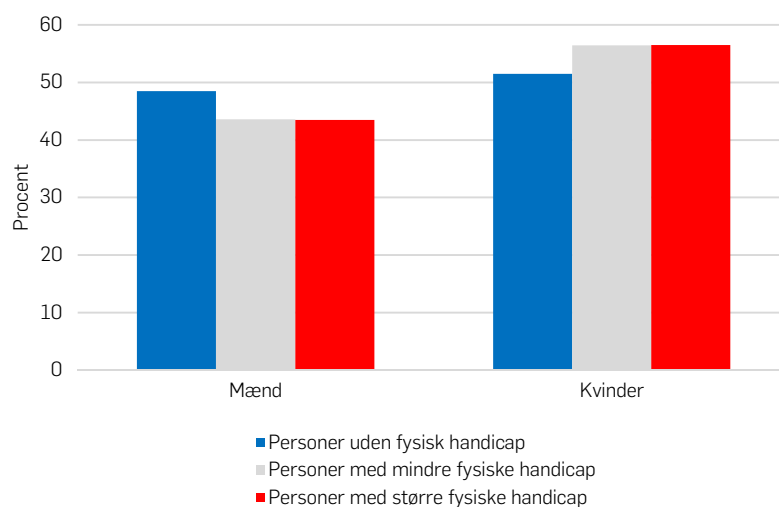
Kønsfordeling for personer uden fysisk handicap, personer med mindre fysiske handicap og personer med større fysiske handicap på 18-64 år. Procent.

	Mænd	Kvinder	I alt	N
Personer uden fysisk handicap	48,5	51,5	100	723
Personer med mindre fysiske handicap	43,6	56,4	100	679
Personer med større fysiske handicap	43,5	56,5	100	701
Populationen				2.103

Kilde: Inklusionsmåling 2015.

FIGUR 3.2

Kønsfordeling for personer uden fysisk handicap, personer med mindre fysiske handicap og personer med større fysiske handicap på 18-64 år. Procent.

Anm.: N = henholdsvis 723, 679 og 701.

Kilde: Inklusionsmåling 2015.

Kønsfordelingen svarer til fordelingen i Inklusionsmåling 2012. Inklusionsmåling 2012 viste imidlertid en lidt mere lige fordeling på mænd og kvinder med mindre fysiske handicap, end det er tilfældet her i Inklusionsmåling 2015, således at figurens søjler lignede en trappe.

Det er ikke det eneste sted, vi ser en overrepræsentation af kvinder. Det samme gælder for de fleste andre data, som vi benytter i denne inklusionsmåling. Flere kvinder end mænd svarer, at de har et handicap,

men meget tyder på, at omfanget af funktionsnedsættelse hos de to køn i virkeligheden er mere lige (Bengtsson, 2008: s. 85-87).

UDDANNELSE

Uddannelse for personer med forskellig grad af handicap er ét af de tre temaer, som målingen har fokus på. Tabel 4.1 beskriver højest fuldførte uddannelse fordelt på de tre grupper inden for de to aldersintervaller 25-34 år og 35-64 år. Vi har undladt intervallet 18-24 år, idet der her er tale om meget små tal.

Da langt de fleste mennesker gennemfører en erhvervsfaglig eller videregående uddannelse i en relativt ung alder, har vi valgt at se nærmere på aldersgruppen 25-34 år, hvor de fleste, som kommer videre end til grundskole, har taget deres ungdomsuddannelse. I den aldersgruppe kan vi vente, at det største antal nyuddannede vil komme til med den næste måling. Derfor vil en serie med personer i denne aldersgruppe give den bedste afspejling af, om mennesker med handicap med tiden får mere uddannelse.

For gruppen af personer i alderen 25-34 år ser vi, at gruppen med større fysiske handicap har mindre uddannelse end de øvrige grupper, mens der ikke er så stor forskel mellem grupperne med mindre fysiske handicap og uden fysiske handicap.

For gruppen af 35-64 årige ser vi ligeledes et uddannelsesniveau for gruppen af personer med et stort fysisk handicap, som er lavere end det, vi finder for grupperne med mindre eller uden fysisk handicap.

Udviklingen 2012-2015 er vist på de følgende figurer. Analysen af udviklingen sker samlet for hele gruppen 25-64 år, idet undergrupper af denne vil være for små til, at det vil være muligt at påvise forskelle.

TABEL 4.1

Personer på 25-34 år og på 35-64 år fordelt efter højest gennemførte uddannelse. Procent og antal.

	Personer uden fysisk handicap	Personer med mindre fysiske handicap	Personer med større fysiske handicap	Beregnet befolkningen	Antal
<i>25-34-årige</i>					
Grundskole	6,4	12,1	21,4	8,7	10
Gymnasial uddannelse	14,9	12,1	7,1	13,7	12
Erhvervsfaglig uddannelse	14,9	6,1	14,3	13,4	11
Videregående uddannelse	63,8	69,7	57,1	64,2	61
Total	100	100	100	100	94
Antal i stikprøve	47	33	14	94	
<i>35-64-årige</i>					
Grundskole	12,7	12,1	22,1	13,4	185
Gymnasial uddannelse	5,8	3,7	3,8	5,3	51
Erhvervsfaglig uddannelse	16,5	17,3	25	17,4	231
Videregående uddannelse	65	66,9	49	63,9	697
Total	100	100	100	100	1.164
Antal i stikprøve	363	381	420	1.164	

Anm.: Tal for befolkningen er beregnet ud fra oplysningen om gruppernes andel heraf fra tabel 3.1.

Kilde: Inklusionsmåling 2015.

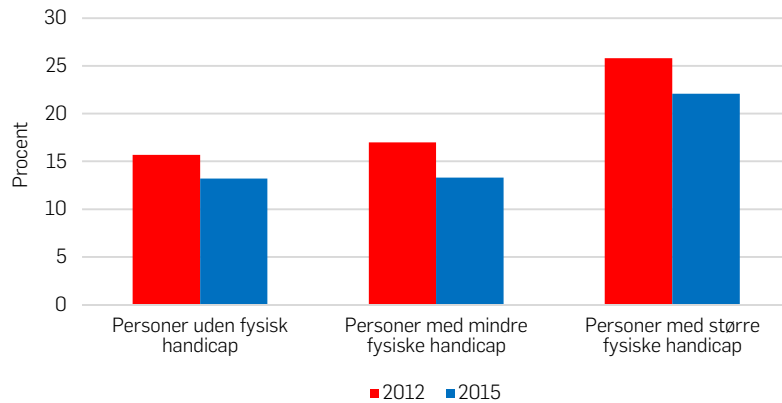
Figur 4.1 og 4.2 giver udviklingen i uddannelse mellem 2012 og 2015 på baggrund af SHILD 2012 og Inklusionsmåling 2015. Figur 4.1 viser, hvor stor en del af grupperne der har folkeskole som højeste uddannelse. De 2 år har betydet, at lidt færre mennesker kun har folkeskoleuddannelse. Det gælder såvel mennesker med fysisk handicap som mennesker uden fysisk handicap. Forskellen er dog ikke signifikant.

Figur 4.2 viser, hvor stor en del af grupperne der har en mellem-lang eller lang videregående uddannelse. Den viser, at der har været en betragtelig udvikling i antallet af mennesker med mindre fysiske handicap, som får en mellemlang eller lang videregående uddannelse. Forskellen er på knap 9 procentpoint mere i 2015-undersøgelsen, altså en ret betydelig forskel. Den sidstnævnte forskel er signifikant.

Alt i alt ser vi således en udvikling, hvor signifikant flere får en lang eller mellemlang videregående uddannelse, såvel i grupperne med fysisk handicap som i gruppen uden fysisk handicap. Denne udvikling er størst i gruppen med mindre fysiske handicap.

FIGUR 4.1

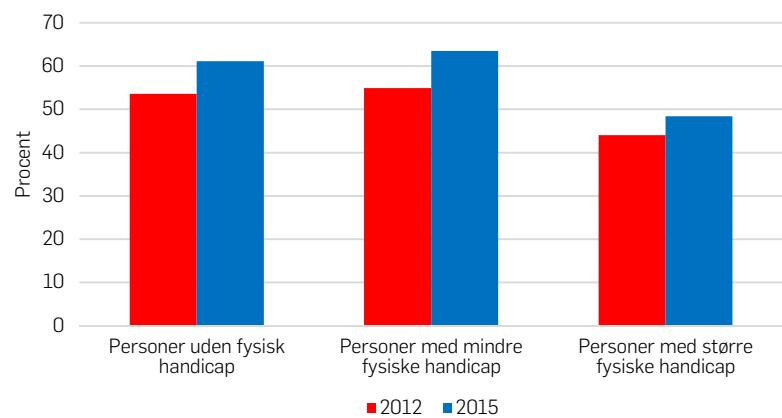
Andel personer 18-64 år uden fysisk handicap, med mindre fysiske handicap og med større fysiske handicap, der har grundskole som højest gennemførte uddannelse i 2012 og 2015. Procent.

Anm.: De viste forskelle mellem 2012 og 2015 tal er ikke signifikante for personer med handicap.
Kilde: SHILD 2012 og Inklusionsmåling 2015.

FIGUR 4.2

Andel personer 18-64 år uden fysisk handicap, med mindre fysiske handicap og med større fysiske handicap, der har mellemlang eller lang videregående uddannelse i 2012 og 2015. Procent.

Anm.: Forskellen mellem 2012 og 2015 tal er signifikant for personer med mindre handicap.
Kilde: SHILD 2012 og Inklusionsmåling 2015.

BESKÆFTIGELSE

Beskæftigelse er det andet tema, som måler inklusion for personer med fysisk handicap. Tabel 5.1 beskriver fordelingen på beskæftigelse i samme aldersgrupper, som blev benyttet i forbindelse med uddannelse, 25-34 år og 35-64 år.

Figur 5.1 og tabel 5.1 viser for personer mellem 25 og 34 år med større fysiske handicap, at andelen i beskæftigelse er meget mindre, og andelen under uddannelse er meget større, end de tal, vi ser for grupperne med mindre fysiske handicap og uden fysisk handicap. Gruppen med mindre fysiske handicap afviger på samme måde fra gruppen uden fysisk handicap, men i meget mindre grad.

Desuden ser vi, at der i gruppen med større fysiske handicap er en stor gruppe modtagere af kontanthjælp eller dagpenge, og en endnu større gruppe er rubriceret under ”andet”. Modtagere af førtidspension finder vi kun i gruppen med mindre fysiske handicap – med et større udvalg havde vi sandsynligvis fundet mindst lige så mange i gruppen med større fysiske handicap.

Ifølge Inklusionsmåling 2015 er 75 pct. af de 25-34-årige og 81 pct. af de 35-64-årige i job. Det er noget mere end de henholdsvis 68 og 75 pct., som Inklusionsmåling 2012 havde (Damgaard & Bengtsson, 2015). De to inklusionsmålinger giver således indtryk af, at beskæftigelsen er steget med 6-7 procentpoint for de to aldersgrupper. Det er en overvurdering af udviklingen over de 2 år. Der har været en stigning i beskæftigelse over de 3 år, men den er betydelig mindre.⁴

4. Statistikbanken.

TABEL 5.1

Personer på 25-34 år og på 35-64 år fordelt efter beskæftigelse. Procent og antal.

	Personer uden fysisk handicap	Personer med mindre fysiske handicap	Personer med større fysiske handicap	I alt	Antal
<i>25-34 årige</i>					
I beskæftigelse inkl. fleksjob	80,9	75,8	28,6	75,4	67
Kontanthjælps- og dagpenge-modtagere	4,3	6,1	14,3	5,5	6
Førtidspension, efterløn	0	9,1	0	1,5	3
Under uddannelse	8,5	9,1	35,7	11,0	12
Andet	6,4	0	21,4	6,7	6
Total	100	100	100	100,0	94
Antal i stikprøve	47	33	14		
<i>35-64 årige</i>					
I beskæftigelse inkl. fleksjob	86	78,5	40,6	80,7	782
Kontanthjælps- og dagpenge-modtagere	2,8	3,9	9,5	3,6	65
Førtidspension, efterløn	8,8	14,7	45,4	13,0	279
Under uddannelse	0,8	0	0,5	0,6	5
Andet	1,7	2,9	4	2,1	34
Total	100	100	100	100	1.165
Antal i stikprøve	363	381	421	1.165	

Kilde: Inklusionsmåling 2015.

TABEL 5.2

Gennemsnitlig arbejdsuge for dem, der er i arbejde (inkl. fleksjob) efter fysisk handicap. Timer.

	Gennemsnitlig arbejdsuge
Personer uden fysisk handicap	38,4
Personer med mindre fysiske handicap	37,4
Personer med større fysiske handicap	30,4
Populationen, beregnet	37,5

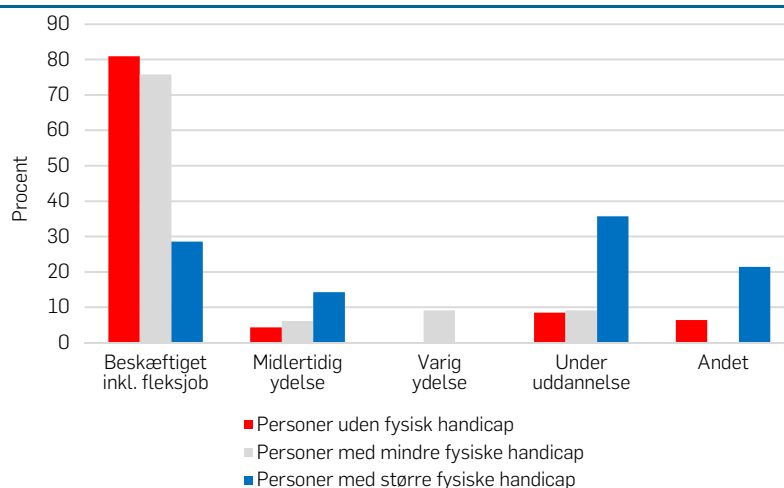
Anm: Tal for befolkningen er beregnet ud fra oplysningen om gruppernes andel heraf fra tabel 3.1.

Kilde: Inklusionsmåling 2015.

Arbejdstiden er i gennemsnit 38 timer om ugen, ligesom det blev fundet i Inklusionsmåling 2012. For gruppen med mindre fysiske handicap er den uforandret 37 timer, og for gruppen med større fysiske handicap er den faldet fra 32 til 30 timer. For grupperne med fysisk handicap taget under ét, er den ugentlige arbejdstid uforandret 35 timer (tabel 5.2).

FIGUR 5.1

Personer på 25-34 år uden fysisk handicap, med mindre fysiske handicap og med større fysiske handicap fordelt på beskæftigelse. Procent.

Kilde: Inklusionsmåling 2015.

UDVIKLING I BESKÆFTIGELSE 2012-2015

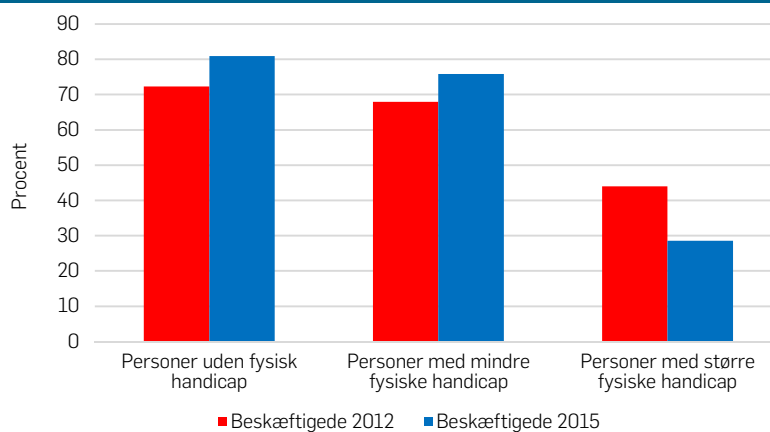
Beskæftigelsen af personer på 25-35 år er gået lidt op, hvad angår grupperne uden fysisk handicap og med mindre fysiske handicap. For gruppen med større fysiske handicap viser figur 5.2 en forandring, der imidlertid er langt fra at være signifikant, da den bygger på små grupper af respondenter, især i målingen fra 2015.

Figur 5.3 viser andelen, der enten er i beskæftigelse eller i uddannelse for de 25-34-årige. I forhold til figur 5.2 reduceres forskellene både for personer med mindre og med større fysiske handicap og for personer uden fysisk handicap, og de er heller ikke signifikante.

Det er således ikke muligt på baggrund af målingen at sige, at personer med fysisk handicap i den yngre aldersgruppe er blevet enten mere eller mindre aktive med hensyn til beskæftigelse og uddannelse.

FIGUR 5.2

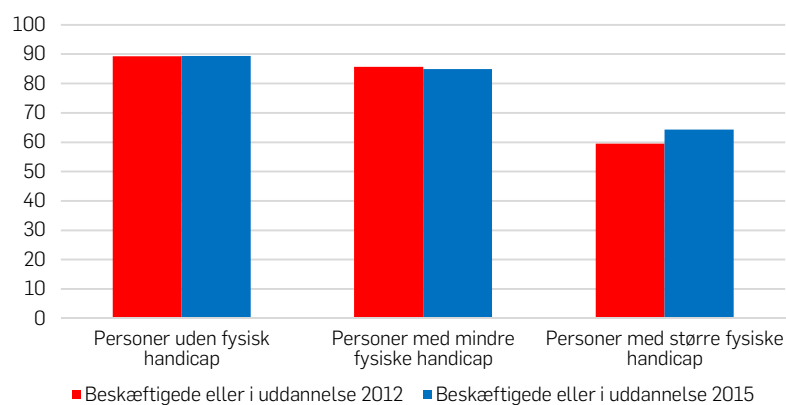
Andel af gruppen på 25-34 år, der er i beskæftigelse i 2012 og 2015, efter fysisk handicap. Procent.

Anm.: De viste forskelle mellem 2012 og 2015 tal er ikke signifikante for personer med handicap.
Kilde: SHILD 2012 og Inklusionsmåling 2015.

FIGUR 5.3

Andel af gruppen på 25-34 år, der enten er i beskæftigelse eller i uddannelse i 2012 og 2015, efter fysisk handicap. Procent.

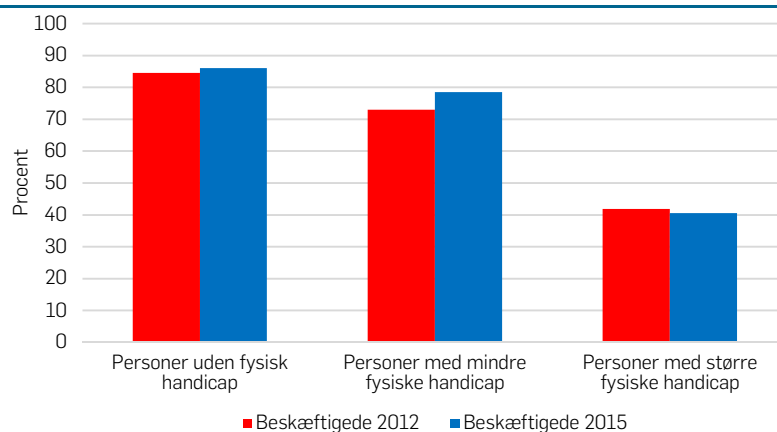

Anm.: De viste forskelle mellem 2012 og 2015 tal er ikke signifikante for personer med handicap.
Kilde: SHILD 2012 og Inklusionsmåling 2015.

For gruppen over 35 år finder figur 5.4 flere i beskæftigelse blandt personer med mindre fysiske handicap. Denne aldersgruppe omfatter langt flere personer, så her kommer en fremgang i beskæftigelsen på 6 procentpoint for gruppen med mindre fysiske handicap i nærheden af signifikans, uden dog at blive signifikant på 5-procents-niveauet.

FIGUR 5.4

Andel af gruppen på 35-64 år, der er i beskæftigelse i 2012 og 2015, efter fysisk handicap. Procent.

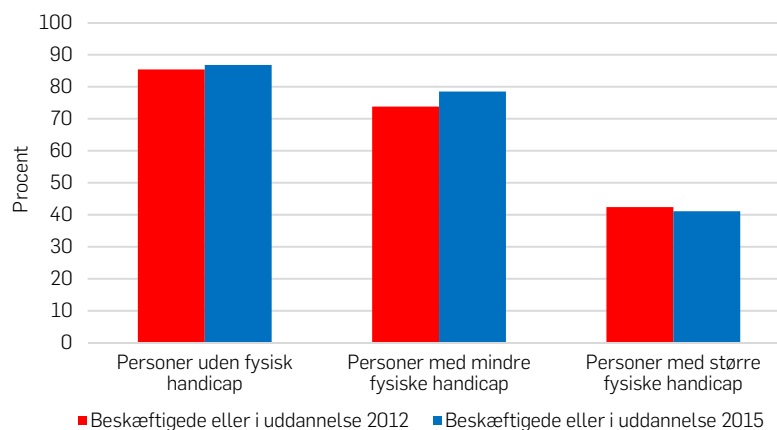

Anm.: De viste forskelle mellem 2012 og 2015 tal er ikke signifikante for personer med handicap.
Kilde: SHILD 2012 og Inklusionsmåling 2015.

Ligeledes finder figur 5.5 en stigning, dog ikke signifikant, når vi ser på andelen, der enten er i beskæftigelse eller i uddannelse. Det sidstnævnte er imidlertid ikke så mærkeligt i lyset af figur 5.4, for andelen i uddannelse er ganske lille, når man kommer over de 35 år.

FIGUR 5.5

Andel af gruppen på 35-64 år, der enten er i beskæftigelse eller i uddannelse i 2012 og 2015, efter fysisk handicap. Procent.

Anm.: De viste forskelle mellem 2012 og 2015 tal er ikke signifikante for personer med handicap.
Kilde: SHILD 2012 og Inklusionsmåling 2015.

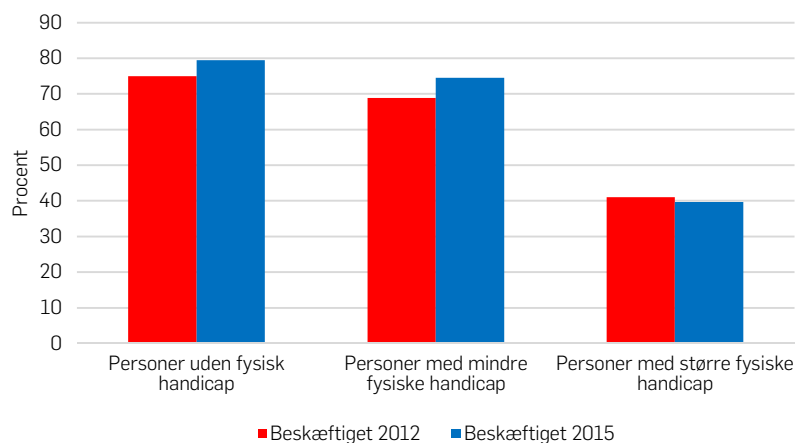
Det ser således ud til, at den stigning i beskæftigelsen, der er sket over de seneste 2 år, i gruppen over 35 år også har omfattet mennesker med fy-

sisk handicap. I gruppen under 35 år gælder stigningen i beskæftigelse kun grupperne uden eller med mindre fysiske handicap, mens gruppen med større fysiske handicap ser ud til i højere grad at være kommet i uddannelse.

Til sammenligning kan anføres, at SFI's særlige undersøgelse af handicap og beskæftigelse ikke finder nogen forandring i beskæftigelsen mellem 2012 og 2014, hverken for personer med eller uden handicap (Larsen & Høgelund, 2015, s. 74). Der kan heller ikke på baggrund af arbejdskraftundersøgelserne ses nogen forskel i udviklingen af beskæftigelse i det hele taget mellem mennesker med handicap og andre mennesker for perioden 2001-2014.

FIGUR 5.6

Andel af gruppen 18-64 år, der er i beskæftigelse. Procent.

Anm.: Forskellen mellem 2012 og 2015 tal er signifikant for personer med mindre handicap.
Kilde: SHILD 2012 og Inklusionsmåling 2015.

Endelig illustrerer figur 5.6 beskæftigelsen alt i alt for hele spektret 18-64 år i 2012 og 2015. Den viser en parallel udvikling for personer uden fysisk handicap og personer med mindre fysiske handicap, som begge har højere beskæftigelse i 2015. Udviklingen er signifikant stor for gruppen med mindre fysiske handicap. Derimod ser vi kun en marginal forskydning for gruppen med større fysiske handicap.

MEDBORGERSKAB OG SAMFUNDSDELTAGELSE

Det tredje tema, som målingen har fokus på, er samfundsdeltagelse. SHILD indeholder en række indikatorer om samfundsdeltagelse, som det er relevant at medtage. Det gælder deltagelse på samfundsplan i form af frivilligt arbejde, foreningsliv, idræt m.m. og på det nære plan i form af samvær med familie og venner.

Medborgerskab handler grundlæggende om, at alle borgere er fuldgyldige og ligeværdige medlemmer af samfundsfællesskabet. Her vil vi vurdere medborgerskab ud fra tre dimensioner, jf. boks 6.1.

BOKS 6.1

Dimensioner af medborgerskab.

- Rettigheder og pligter: Har alle borgere de samme grundlæggende rettigheder og pligter?
 - Deltagelse: Deltager borgerne i samfundslivet i bred forstand?
 - Identitet og tilhørsforhold: Føler borgerne sig som en del af fællesskabet?
-

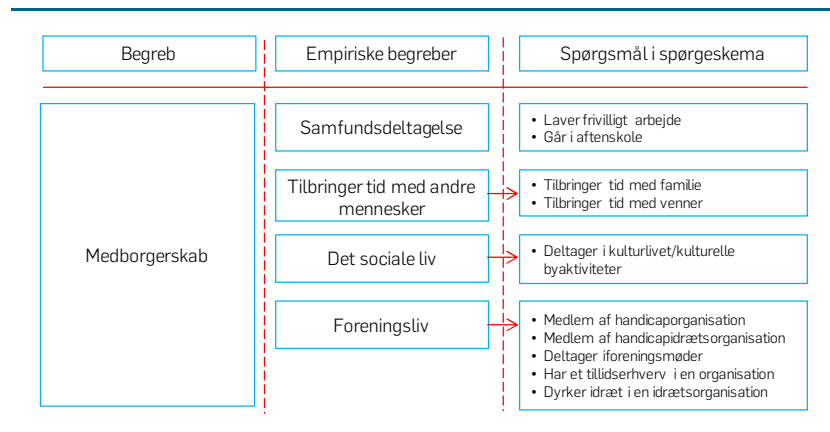
Kilde: Medborgerskab i Danmark, 2011.

Det vurderes ikke som muligt i første omgang at udpege en enkelt faktor, som kan repræsentere det vigtigste element i medborgerskab. Begrebet er flerdimensionalt og kan formentlig ikke repræsenteres meningsfuldt af et enkelt indeks. På baggrund af den viden, de tidligere undersøgelser har givet om deltagelse og handicap, er det rimeligt at medtage mål for kontakt med den nærmeste familie samt kontakt med venner som udtryk for nær kontakt. Som udtryk for udgående kontakt har det vist sig hensigtsmæssigt at skelne mellem organiseret deltagelse, som er mere tilgængelig for mennesker med handicap, og spontan deltagelse, som har vist sig mindre tilgængelig.

I målingen her er der fokus på deltagelse, hvor der er blevet spurgt om en række parametre i levevilkårsundersøgelsen, jf. figur 6.1. Medborgerskab belyses således ud fra deltagelse i foreninger, organisationer, frivilligt arbejde samt sociale og kulturelle aktiviteter.

FIGUR 6.1

Oversigt over operationalisering af medborgerskab.

Figur 6.2 beskriver for grupperne mennesker uden fysisk handicap, mennesker med mindre fysiske handicap og mennesker med større fysiske handicap, hvor store andele af grupperne der tilbringer tid med andre mennesker, deltager i samfundslivet og deltager i det sociale liv.

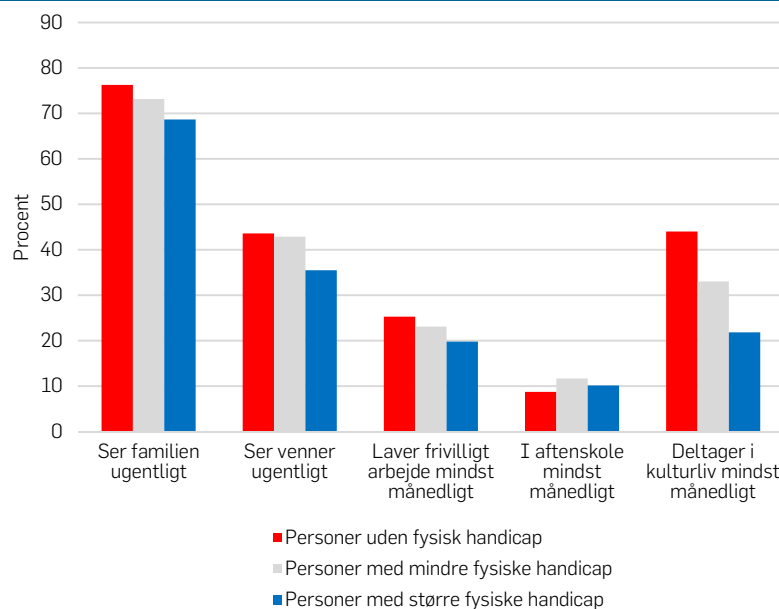
Tallene viser, at der især er stor forskel på deltagelse i kulturlivet. Personer med mindre fysiske handicap og især personer med større fysiske handicap deltager betydeligt mindre i kulturlivet end personer, som ikke har fysisk handicap. 22 pct. af respondenterne med større fysiske handicap deltager i kulturlivet mod 44 pct. for hele befolkningen. Denne forskel genfindes i svagere grad for respondenter med mindre fysiske handicap.

For deltagelse i frivilligt arbejde og omgang med familie og venner ser vi samme mønster, men i langt svagere grad. Når det drejer sig om at se venner, er der dog ingen væsentlig forskel mellem gruppen med mindre og gruppen uden fysisk handicap.

Figur 6.2 illustrerer således den generelle tendens, at mennesker med handicap er lidt mindre med, hvor deltagelse og samvær er mere uformelt, såsom at se venner og gå i biografen, på museer og i teatret. Når det drejer sig om mere formelle situationer, såsom at følge aftenskole, deltage i foreningsliv og udføre frivilligt arbejde, ses en mere lige grad af deltagelse for mennesker med handicap i forhold til andre mennesker.

FIGUR 6.2

Deltagelse i samfundslivet for personer uden fysisk handicap, med mindre fysiske handicap og med større fysiske handicap. Procent.

Kilde: Inklusionsmåling 2015.

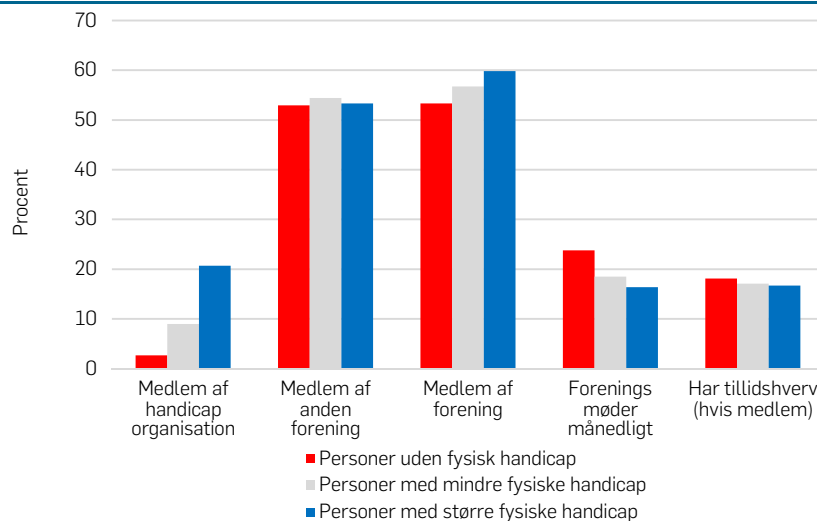
Figur 6.3 viser, at grupperne med fysisk handicap i stort omfang er med i handicaporganisationer. Mens kun 3 pct. af gruppen uden fysisk handicap er med i en handicaporganisation, så repræsenterer organisationerne af mennesker med fysisk handicap 9 pct. af gruppen med mindre fysiske handicap og 21 pct. af gruppen med større fysiske handicap.

Figur 6.3 viser endvidere, at grupperne med fysisk handicap er medlemmer i andre foreninger i samme omfang som andre mennesker. Det betyder, at en større del af grupperne med fysisk handicap er medlemmer af foreninger i det hele taget, sammenlignet med mennesker uden fysisk handicap. Den sidstnævnte sammenhæng er tæt på grænsen til at være signifikant. Alligevel deltager mennesker med fysisk handicap mindre end gruppen uden fysisk handicap i aktiviteter i foreninger.

Det fremgår også af figur 6.3, at selvom grupperne med fysisk handicap er mere med i foreninger end gruppen uden fysisk handicap, har mennesker med fysisk handicap ikke i større omfang end andre mennesker tillidshverv i foreninger.

FIGUR 6.3

Deltagelse i foreningslivet for personer uden fysisk handicap, med mindre fysiske handicap og med større fysiske handicap. Procent.

Kilde: Inklusionsmåling 2015.

UDVIKLING I DELTAGELSE 2012-2015

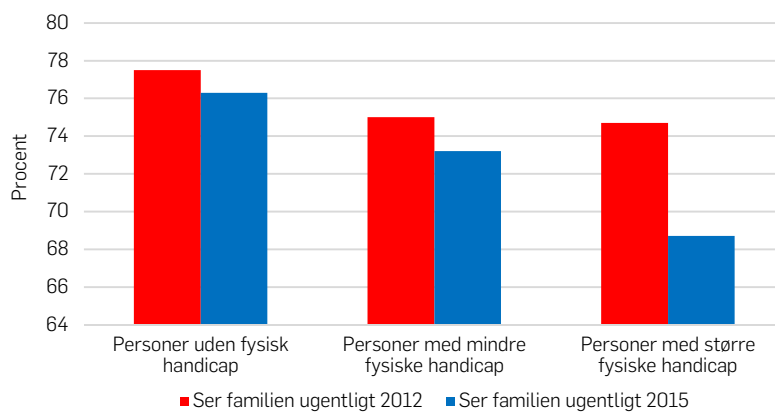
Figur 6.4 viser en mindre kontakt med familien sammenlignet med 2012, dels for gruppen med mindre fysiske handicap, men mest for gruppen med større fysiske handicap. I gruppen med større fysiske handicap er nedgangen i hyppig kontakt med familien på 6 procentpoint, hvilket er en signifikant nedgang. For gruppen med mindre fysiske handicap er der ikke tale om nogen signifikant udvikling.

En opdeling efter køn viser det samme billede for kvinder og mænd med større fysiske handicap. Derimod viser opdelingen på køn, at udviklingen har været helt forskellig for kvinder og mænd med mindre fysiske handicap. For kvinder ser vi en nedgang i kontakt med familie på knap 4 procentpoint – hvilket dog ikke er signifikant. Der ses derimod ingen nedgang for mænd.

En opdeling efter alder viser, at den nedgang i kontakt med familien, som figur 6.4 viser for mennesker med større fysiske handicap, kun findes for gruppen 35-64 år og her er signifikant, men ikke findes for den yngre gruppe.

FIGUR 6.4

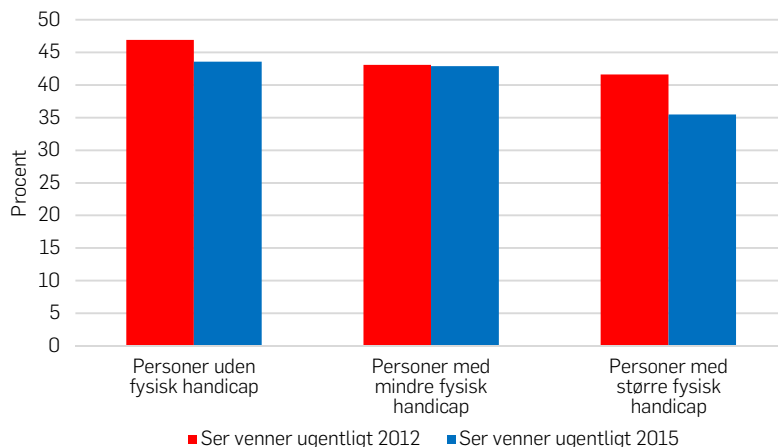
Andel af befolkningen 18-64 år, der ser familien ugentligt efter fysisk handicap, 2012 og 2015.

Anm.: Forskellen mellem 2012 og 2015 tal er signifikant for personer med større handicap.
Kilde: SHILD 2012 og Inklusionsmåling 2015

FIGUR 6.5

Andel af befolkningen 18-64 år, der ser venner ugentligt efter fysisk handicap, 2012 og 2015.

Anm.: Forskellen mellem 2012 og 2015 tal er signifikant for personer med større handicap.
Kilde: SHILD 2012 og Inklusionsmåling 2015.

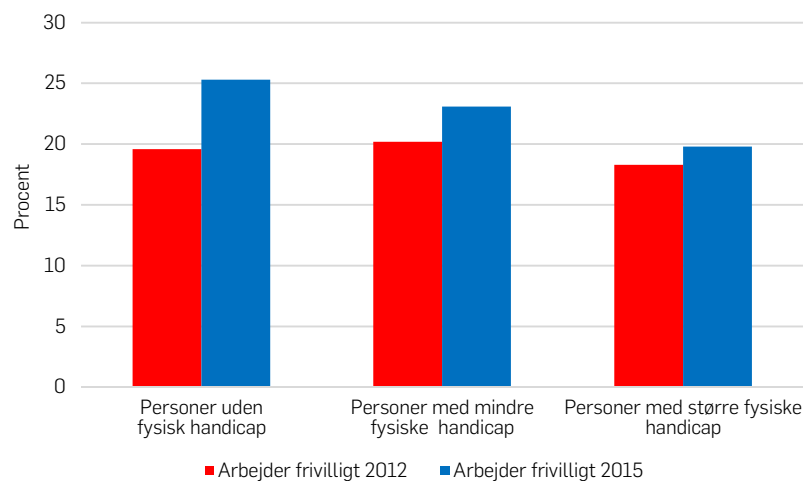
Figur 6.5 viser ligeledes mindre kontakt med venner for alle tre grupper. Her er nedgangen på 6 procentpoint for gruppen med større fysiske handicap. Denne forskel er signifikant. En opdeling på alder viser, at det er gruppen 35-64 år, der nu har mindre kontakt til venner. Der er ingen nævneværdig forskel for den yngre gruppe.

Alt i alt peger disse resultater på, at der er en nedgang i den uformelle sociale aktivitet over de 2 år. Udviklingen i, hvor meget mennesker med større fysiske handicap ser familien og venner, gælder specielt for gruppen fra 35-64 år, og den er signifikant.

Den udvikling siden 2012 i frivilligt arbejde, som figur 6.6 viser, er ikke signifikant. Det samme gælder udviklingen siden 2012 i den andel, som frekventerer aftenskole, som figur 6.7 viser.

FIGUR 6.6

Andel af befolkningen 18-64 år, der udfører frivilligt arbejde, efter fysisk handicap, 2012 og 2015.

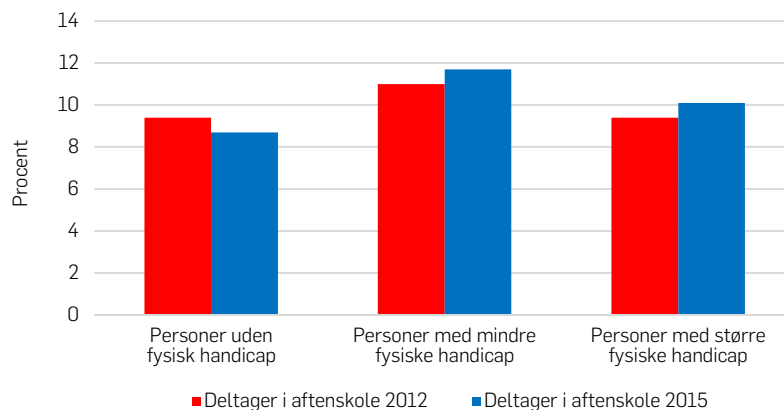

Anm.: De viste forskelle mellem 2012 og 2015 tal er ikke signifikante for personer med handicap.
Kilde: SHILD 2012 og Inklusionsmåling 2015.

Opdelt på køn viser det sig, at mænd går mindre til aftenskole i 2015, mens kvinder, især med større fysiske handicap, nu i højere grad frekventerer aftenskole. Opdelt på alder viser der sig især en stigning for gruppen på 18-34 år med større fysiske handicap. Disse nuanceringer har dog ikke en styrke, der gør nogen af de partielle sammenhænge signifikante.

FIGUR 6.7

Andel af befolkningen 18-64 år, der frekventerer aftenskole månedligt, efter fysisk handicap, 2012 og 2015.

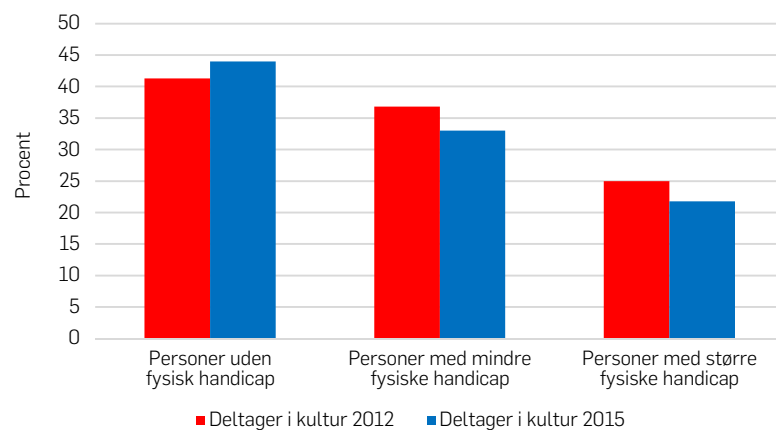

Anm.: De viste forskelle mellem 2012 og 2015 tal er ikke signifikante for personer med handicap.
Kilde: SHILD 2012 og Inklusionsmåling 2015.

Udviklingen i deltagelsen i kulturlivet, som figur 6.8 illustrerer, er heller ikke signifikant.

FIGUR 6.8

Andel af befolkningen 18-64 år, der deltager i kulturlivet i bred forstand mindst en gang om måneden, efter fysisk handicap, 2012 og 2015.

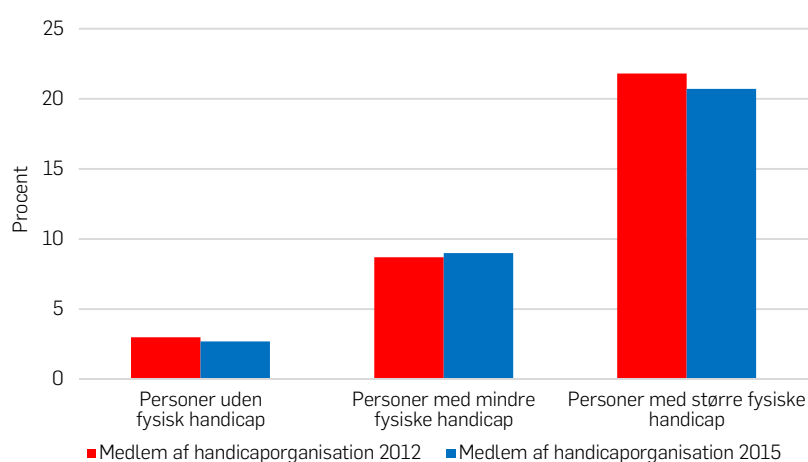
Anm.: De viste forskelle mellem 2012 og 2015 tal er ikke signifikante for personer med handicap.
Kilde: SHILD 2012 og Inklusionsmåling 2015.

En opdeling på køn viser, at mænd med større fysiske handicap og kvinder med mindre fysiske handicap deltager en smule mindre i kulturlivet i 2015 sammenlignet med 2012. Der er dog ingen af disse partielle sammenhænge, som er stærke nok til at blive signifikante.

Forskydninger i medlemskab i handicaporganisationerne, som figur 6.9 viser, er ikke signifikante. En opdeling på køn viser, at mænd over de 3 år er kommet en smule mere og kvinder en smule mindre med i handicaporganisationer. En opdeling på alder viser, at gruppen på 18-34 år med større fysiske handicap er kommet lidt mere med, mens de øvrige grupper er kommet lidt mindre med. Disse forskelle i de nævnte underopdelinger af grupperne er dog ikke signifikante.

FIGUR 6.9

Andel af befolkningen 18-64 år, der er medlem af handicaporganisationer, efter fysisk handicap, 2012 og 2015.

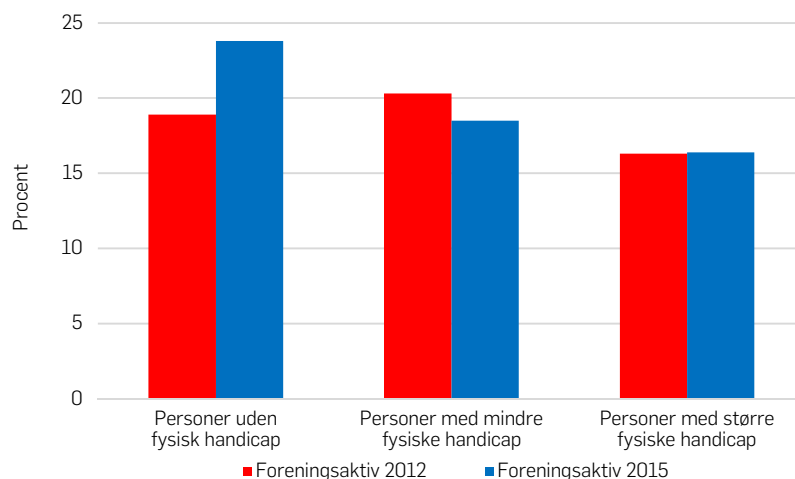
Anm.: De viste forskelle mellem 2012 og 2015 tal er ikke signifikante for personer med handicap.
Kilde: SHILD 2012 og Inklusionsmåling 2015.

Figur 6.10 viser deltagelsen i møder i foreninger af enhver art i 2012 og 2015. Deltagelsen i foreningsmøder er gået op for gruppen uden fysisk handicap. I de to grupper med fysisk handicap er udviklingen dog ikke signifikant.

En opdeling efter køn og alder viser, at der især for mænd og især i gruppen på 18-34 år er nedgang i foreningsaktivitet over perioden. Der er dog ingen af disse partielle sammenhænge, som er af signifikant størrelse.

FIGUR 6.10

Andel af befolkningen 18-64 år, der deltager i foreningsmøder, efter fysisk handicap, 2012 og 2015.

Anm.: De viste forskelle mellem 2012 og 2015 tal er ikke signifikante for personer med handicap.
Kilde: SHILD 2012 og Inklusionsmåling 2015.

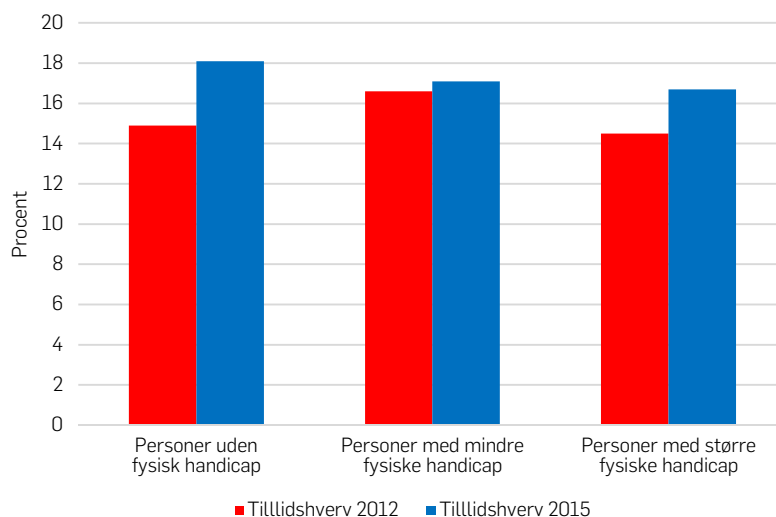
Lidt flere mennesker med handicap har tillidshverv i organisationer. Procenterne, som figur 6.11 viser, er taget af de personer, der er medlem af enten handicaporganisationer eller andre foreninger – eller som i en del tilfælde – af begge typer foreninger. Selvom mennesker med handicap er med i foreninger i større omfang end andre mennesker, er det nogenlunde den samme andel på omkring en sjettedel af foreningsmedlemmerne, der har tillidsposter. Det betyder, at en person med handicap, som er medlem af en handicaporganisation eller anden forening, har mindre chance for at have en tillidspost end en tilsvarende person uden handicap.

Figur 6.11 viser lidt flere personer med tillidsposter i 2015, især i gruppen med større fysiske handicap. Denne forandring er dog ikke af signifikant størrelse. En opdeling efter køn viser, at denne vækst i tillidsposter for gruppen med større fysiske handicap kan ses for begge køn. I gruppen med mindre fysiske handicap er udviklingen derimod ujævn. Mændene har fået færre tillidsposter, mens kvinderne har fået flere i 2015. Disse partielle forskelle er dog ikke signifikante.

En opdeling efter alder viser, at de flere tillidsposter til mennesker med større fysiske handicap især ses for den yngre gruppe, 18-34 år. Selv om væksten er 16 procentpoint, er tallene så små, at denne partielle sammenhæng ikke er signifikant. Den lille gruppestørrelse her hænger sammen med, at specielt større fysiske handicap er mere almindelige i den ældre end i den yngre gruppe, og at andelen bliver taget af den del, der er medlemmer af foreninger, og ikke af hele gruppen.

FIGUR 6.11

Andel af befolkningen 18-64 år, der har et tillidshverv i en handicaporganisation eller anden forening, efter fysisk handicap, 2012 og 2015.

Anm.: De viste forskelle mellem 2012 og 2015 tal er ikke signifikante for personer med handicap.
 Kilde: SHILD 2012 og Inklusionsmåling 2015.

Tabel 6.1 giver en oversigt over resultaterne om udvikling i deltagelse over perioden 2012-2015.

TABEL 6.1

Oversigt over udvikling i deltagelse 2012-2015 for mennesker med mindre eller større fysiske handicap, generelt samt opdelt på køn og alder.

Fysisk handicap	Udvikling 2012-2015	For alle	Køn	Alder
Større	Ser familien mindre	Signifikant	M og K	Kun 35-64, sign.
Større	Ser venner mindre	Signifikant	M og K	Kun 35-64, sign.
Mindre	Mere frivilligt arbejde	Ikke signifikant	Kun K	Mest 18-34 år
Mindre	Mere aftenskole	Ikke signifikant	Kun K	
Større	Mere aftenskole	Ikke signifikant	Kun K	Kun 18-34 år
Mindre	Mindre kulturliv	Ikke signifikant	Især K	
Større	Mindre kulturliv	Ikke signifikant	Især M	18-34 år deltager tværtimod mere
Større	Færre i handicaporganisationer	Ikke signifikant	Kun K M flere	Især 18-34 år
Mindre	Mindre til foreningsmøder	Ikke signifikant	Især M	Især 18-34 år
Større	Flere tillidshverv	Ikke signifikant		Især 18-34 år

Kilde: SHILD 2012 og Inklusionsmåling 2015.

Kun resultatet om, at gruppen med større fysiske handicap ser mindre til familie og venner nu end i 2012, er af en størrelse, der gør den signifikant på 5-procents-niveauet. Opdelingen på undergrupper viser, at denne udvikling kun findes for den ældre del af gruppen.

BILAG

BILAG 1 BILAGSTABELLER

BILAGSTABEL B1.1

Bilag til figur 3.1. De i målingen anvendte grupper fordelt på alder. Procent.

	18-24 år	24-34 år	35-64 år	I alt
Personer uden fysisk handicap	14,2	14,5	71,2	100
Personer med mindre fysiske handicap	8,5	10,8	80,7	100
Personer med større fysiske handicap	4,7	5,8	89,4	100

Kilde: Inklusionsmåling 2015.

BILAGSTABEL B1.2

Bilag til figur 4.1. Andel personer 18-64 år uden fysisk handicap, med mindre fysiske handicap og med større fysiske handicap, der har grundskole som højest gennemførte uddannelse i 2012 og 2015. Procent.

	Personer uden fysisk handicap	Personer med mindre fysisk handicap	Personer med større fysisk handicap	Populationen beregnet
2012	15,7	17	25,8	16,8
2015	13,2	13,3	22,1	14,0

Kilde: Inklusionsmåling 2015.

BILAGSTABEL B1.3

Bilag til figur 4.2. Andel personer 18-64 år uden fysisk handicap, med mindre fysiske handicap og med større fysiske handicap, der har mellemlang eller lang videregående uddannelse i 2012 og 2015. Procent.

	Personer uden fysisk handicap	Personer med mindre fysisk handicap	Personer med større fysisk handicap	Populationen beregnet
2012	53,6	54,9	44	53,0
2015	61,1	63,5	48,4	60,4

Kilde: Inklusionsmåling 2015.

BILAGSTABEL B1.4

Bilag til figur 5.2. Andel af gruppen på 25-34 år, der er i beskæftigelse i 2012 og 2015, efter fysisk handicap. Procent.

	Personer uden fysisk handicap	Personer med mindre fysisk handicap	Personer med større fysisk handicap
Beskæftigede 2012	72,3	67,9	44
Beskæftigede 2015	80,9	75,8	28,6
N2012 =	1.370	218	37
N2015 =	38	25	4
Differens	-8,6	-7,9	15,4

Kilde: Inklusionsmåling 2015.

BILAGSTABEL B1.5

Bilag til figur 5.3. Andel af gruppen på 25-34 år, der enten er i beskæftigelse eller i uddannelse i 2012 og 2015, efter fysisk handicap. Procent.

	Personer uden fysisk handicap	Personer med mindre fysisk handicap	Personer med større fysisk handicap
Beskæftigede eller i uddannelse 2012	89,3	85,7	59,5
Beskæftigede eller i uddannelse 2015	89,4	84,9	64,3

Kilde: Inklusionsmåling 2015.

BILAGSTABEL B1.6

Bilag til figur 5.4. Andel af gruppen på 35-64 år, der er i beskæftigelse i 2012 og 2015, efter fysisk handicap. Procent.

	Personer uden fysisk handicap	Personer med mindre fysisk handicap	Personer med større fysisk handicap
Beskæftigede 2012	84,5	73,0	41,9
Beskæftigede 2015	86,0	78,5	40,6

Kilde: Inklusionsmåling 2015.

BILAGSTABEL B1.7

Bilag til figur 5.5. Andel af gruppen på 35-64 år, der enten er i beskæftigelse eller i uddannelse i 2012 og 2015, efter fysisk handicap. Procent.

	Personer uden fysisk handicap	Personer med mindre fysisk handicap	Personer med større fysisk handicap
Beskæftigede eller i uddannelse 2012	85,4	73,8	42,4
Beskæftigede eller i uddannelse 2015	86,8	78,5	41,1

Kilde: Inklusionsmåling 2015.

BILAGSTABEL B1.8

Bilag til figur 5.6. Andel af gruppen 18-64 år, der er i beskæftigelse. Procent.

	Personer uden fysisk handicap	Personer med mindre fysisk handicap	Personer med større fysisk handicap
Beskæftiget 2012	75,0	68,9	41,0
Beskæftiget 2015	79,5	74,5	39,7

Kilde: Inklusionsmåling 2015.

BILAGSTABEL B1.9

Bilag til figur 6.2. Deltagelse i samfundslivet for de tre grupper og populationen. Procent.

	Personer uden fysisk handicap	Personer med mindre fysiske handicap	Personer med større fysiske handicap	Populationen beregnet
<i>Tilbringer tid med andre mennesker</i>				
Ser familien ugentligt	76,3	73,2	68,7	75,1
Ser venner ugentligt	43,6	42,9	35,5	42,8
<i>Samfundsdeltagelse</i>				
Laver frivilligt arbejde mindst månedligt	25,3	23,1	19,8	24,4
Aftenskole	8,7	11,7	10,1	9,3
<i>Det sociale liv</i>				
Deltager i kulturlivet ugentligt og månedligt	44	33	21,8	40,2

Kilde: Inklusionsmåling 2015..

BILAGSTABEL B1.10

Bilag til figur 6.3 m.m. Deltagelse i foreningslivet for de tre grupper. Procent.

	Personer uden fysisk handicap	Personer med mindre fysiske handicap	Personer med større fysiske handicap	Populationen beregnet
<i>Foreningsliv</i>				
Medlem af handicaporganisation	2,7	9	20,7	5,4
Medlem af handicapidrætsorganisation	53,3	56,7	59,8	54,4
Deltager i foreningsmøder mindst månedligt	23,8	18,5	16,4	22,3
Har et tillidshverv i en organisation	18,1	17,1	16,7	17,8

Kilde: Inklusionsmåling 2015..

BILAGSTABEL B1.11

Bilag til figur 6.4. Andel af befolkningen 18-64 år, der ser familien ugentligt efter fysisk handicap, 2012 og 2015.

	Personer uden fysisk handicap	Personer med mindre fysiske handicap	Personer med større fysiske handicap	Populationen beregnet
Ser familien ugentligt 2012	77,5	75,0	74,7	76,8
Ser familien ugentligt 2015	76,3	73,2	68,7	75,1

Kilde: Inklusionsmåling 2015..

BILAGSTABEL B1.12

Bilag til figur 6.5. Andel af befolkningen 18-64 år, der ser venner ugentligt efter fysisk handicap, 2012 og 2015.

	Personer uden fysisk handicap	Personer med mindre fysiske handicap	Personer med større fysiske handicap	Populationen beregnet
Ser venner ugentligt 2012	46,9	43,1	41,6	45,8
Ser venner ugentligt 2015	43,6	42,9	35,5	42,8

Kilde: Inklusionsmåling 2015..

BILAGSTABEL B1.13

Bilag til figur 6.6. Andel af befolkningen 18-64 år, der udfører frivilligt arbejde, efter fysisk handicap, 2012 og 2015.

	Personer uden fysisk handicap	Personer med mindre fysiske handicap	Personer med større fysiske handicap	Populationen beregnet
Arbejder frivilligt 2012	19,6	20,2	18,3	19,6
Arbejder frivilligt 2015	25,3	23,1	19,8	24,4

Kilde: Inklusionsmåling 2015..

BILAGSTABEL B1.14

Bilag til figur 6.7. Andel af befolkningen 18-64 år, der frekventerer aftenskole månedligt, efter fysisk handicap, 2012 og 2015.

	Personer uden fysisk handicap	Personer med mindre fysiske handicap	Personer med større fysiske handicap	Populationen beregnet
Deltager i aftenskole 2012	9,4	11,0	9,4	9,7
Deltager i aftenskole 2015	8,7	11,7	10,1	9,3

Kilde: Inklusionsmåling 2015..

BILAGSTABEL B1.15

Bilag til figur 6.8. Andel af befolkningen 18-64 år, der deltager i kulturlivet i bred forstand mindst en gang om måneden, efter fysisk handicap, 2012 og 2015.

	Personer uden fysisk handicap	Personer med mindre fysiske handicap	Personer med større fysiske handicap	Populationen beregnet
Deltager i kultur 2012	41,3	36,8	25,0	39,1
Deltager i kultur 2015	44,0	33,0	21,8	40,2

Kilde: Inklusionsmåling 2015..

BILAGSTABEL B1.16

Bilag til figur 6.9. Andel af befolkningen 18-64 år, der er medlem af handicaporganisationer, efter fysisk handicap, 2012 og 2015.

	Personer uden fysisk handicap	Personer med mindre fysiske handicap	Personer med større fysiske handicap	Populationen beregnet
Medlem af handicaporganisation 2012	3,0	8,7	21,8	5,6
Medlem af handicaporganisation 2015	2,7	9,0	20,7	5,4

Kilde: Inklusionsmåling 2015..

BILAGSTABEL B1.17

Bilag til figur 6.10. Andel af befolkningen 18-64 år, der deltager i foreningsmøder, efter fysisk handicap, 2012 og 2015.

	Personer uden fysisk handicap	Personer med mindre fysiske handicap	Personer med større fysiske handicap	Populationen beregnet
Foreningsaktiv 2012	18,9	20,3	16,3	18,9
Foreningsaktiv 2015	23,8	18,5	16,4	22,3

Kilde: Inklusionsmåling 2015..

BILAGSTABEL B1.18

Bilag til figur 6.11. Andel af befolkningen 18-64 år, der har et tillidshverv i en handicaporganisation eller anden forening, efter fysisk handicap, 2012 og 2015.

	Personer uden fysisk handicap	Personer med mindre fysiske handicap	Personer med større fysiske handicap	Populationen beregnet
Tillidshverv 2012	14,9	16,6	14,5	15,1
Tillidshverv 2015	18,1	17,1	16,7	17,8

Kilde: Inklusionsmåling 2015..

LITTERATUR

- Bengtsson, S. (2008): *Handicap og samfundsdeltagelse 2006*. København: SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd, 08:18.
- Damgaard, M. & S. Bengtsson (2015): *Måling af inklusion. Survey*. København: SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd, notat.
- Damgaard, M., T. Steffensen & S. Bengtsson (2013): *Hverdagsliv og levevilkår for mennesker med funktionsnedsættelse*. København: SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd, 13:26.
- Larsen, M.R. & J. Høgelund (2015): *Handicap og beskæftigelse. Udviklingen mellem 2002-2014*. København: SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd, 15:06.
- Medborgerskab i Danmark (2011): <http://integrationsbarometer.dk/tal-og-analyser/filer-tal-og-analyser/medborgerskab-i-danmark-2011>